

Årssammanfattning 2025

JBS-DATADELNING

Järnvägsbranschens samverkansforum

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Sammanfattning.....	3
Bakgrund	3
Fakta om JBS-Datadelning.....	3
Syfte.....	3
Mål.....	4
Organisation	4
JBS Styrelse	4
IT-Råd.....	5
Användargrupp.....	5
Verksamheter	5
Arbetsätt	5
Genomförande	6
Ekonomi.....	6
Möten	6
Informationshantering	6
Analysarbete.....	7
Punktlighet	7
Underhåll	8
Ersättningstrafik	9
GPS på tåg.....	9
Övrigt.....	9
Bilaga 1, Deltagare i JBS-Datadelning.....	10
Samordningsansvarig	10
JBS-Styrelse.....	10
IT-Råd.....	10
Användargrupp.....	11

Sammanfattning

Under 2025 har JBS-Datadelning haft kontinuerliga samarbetsforum och drivit ett antal initiativ inom datadelning.

Analys har fortfarande varit ett stort fokusområde där utvecklingen gått framåt. För att få bättre möjligheter att arbeta proaktivt med underhåll har ett arbete genomförts kring delning av tonnage och axelpassager. Arbetet har resulterat i en rutin kring delning av informationen så att underhållsentreprenörer och andra intressenter kan ta del av detta utan att det för den delen får spridas mellan tågföretagen.

GPS på tåg har även upptagit en stor del av tiden där tjänsten har definierats, fler tåg har anslutits och det nu finns en standardlösning framtagen för enkel installation i lok. Målet är att samtliga tåg ska vara utrustade med GPS inom de närmaste åren.

Även arbetet med att samla information om ersättningstrafik har fortsatt. Under året anslöt inga fler företag men SJ räknar med att skicka information under första halvan av 2026 och Skånetrafiken har också planer att komma igång inom kort. Parallellt med detta utvecklar Trafikverket sin trafikinfowebb för att integrera denna utökade information om ersättningstrafik med den befintliga trafikinformationen.

Bakgrund

Inom JBS (Järnvägsbranschens Samverkansforum) genomfördes projektet "Datadelning inom JBS" under 2022 med syfte att testa och ta fram en kravbild för en framtida gemensam plattform och arbetssätt för datadelning inom järnvägsbranschen. Projektet rekommenderade att en särskild utsedd funktion ska jobba heltid med uppdraget i nära samverkan med JBS olika initiativ.

Enligt projektets rekommendationer beslutade JBS styrelse den 1 december 2022 att Trafikverket ska ansvara för att skapa en gemensam samordningsfunktion och plattform för datadelning inom järnvägsbranschen. Arbetet med att etablera samordningsfunktionen påbörjades under våren 2023.

Fakta om JBS-Datadelning

SYFTE

Det finns konsensus i järnvägsbranschen om att digitalisering är en viktig möjliggörare för att höja effektiviteten och nå högre punktlighet. Genom att dela samt kombinera data från olika aktörer kan flera av dessa möjligheter realiseras. Inom förstudien som bedrevs under 2022 identifierades nedanstående möjligheter som kan realiseras genom funktionen:

- Simulering av trafik i operativt läge för att underlätta beslut vid störningar och minimera avvikelser från tidtabellen för varje tågindivid

- Sänkt störningstid genom att kombinera befintlig tillgänglig data på nya sätt
- Optimering av personalplanering för trafikledningsfunktioner baserat på trafikvolym i systemet
- Stöd till resenärer att hitta lediga platser på tåg
- Prediktion av när fel sannolikt kommer att ske för att kunna arbeta förebyggande

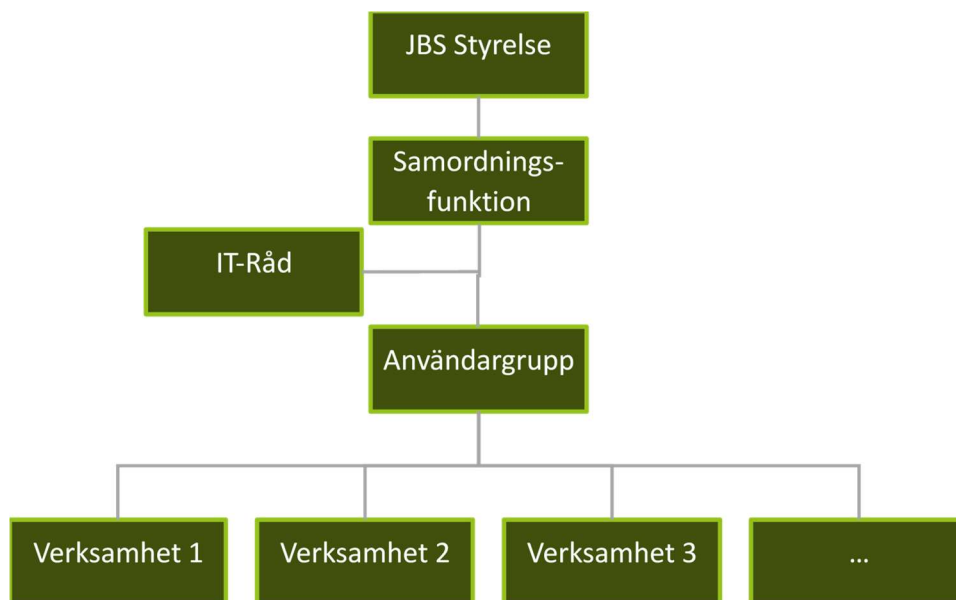
MÅL

JBS-datadelning ska möjliggöra förbättringar inom branschen genom att dela data mellan aktörerna. Specifika mål utformas och realiseras löpande i den dialog som förs i användargrupp och beslutas i IT-råd och styrelse.

- Delning av data inom järnvägsbranschen ska bidra till att öka dess konkurrenskraft.
- Konkreta nyttor i verksamheten ska påvisas genom delning av data.

ORGANISATION

JBS-datadelning styrs och prioriteras i en gemensam organisation inom JBS. Samordningen leds av en samordningsfunktion som Trafikverket ansvarar för. Organisationen är strukturerad enligt nedan. Deltagare i de olika forumen finns förtecknade i Bilaga 1.

JBS Styrelse

Beslut på koncernnivå sker inom JBS-styrelse där den högsta ledningen inom respektive aktör är representerad. Rapportering till styrelsen sker 4 ggr per år.

IT-Råd

Som stöd för beslut, resurshantering och prioritering finns ett IT-råd. IT-rådet har möte var 6:e vecka och består av CIO eller motsvarande för den del av organisationen som fokuserar på järnväg.

Användargrupp

Användargruppen samlas ca var 4:e vecka och är den grupp som jobbar operativt med datadelningsfrågor och vad som ska utvecklas inom JBS-datadelning.

Verksamheter

JBS-Datadelning ska stötta de verksamheter som är i behov av datadelning. Genom att delta i och förstå verksamheternas behov kan datadelningen utvecklas för att ge största nytta.

Strategi

ARBETSSÄTT

Arbetet genomförs agilt med kontinuerliga avstämningar.

Inom JBS har användargruppen har möte var 4:e vecka där prioritering av kommande aktiviteter sker. Beslut om förändringar och prioritering sker i IT-råd och i styrelse om det behövs.

Beslut om tekniska val samt resurs- och ansvarshantering sker i styrgrupp inom Trafikverket. Ett utvecklarteam på Trafikverket har veckovisa planeringsmöten och ett inledande daily varje arbetsdag. Större prioriteringar sker i backlogperioder om 8 veckor.

Rapportering sker till IT-råd och styrelse.

Mål 2025

För 2025 skapades inga nya specifika mål. Arbetsgången har varit att löpande sätta upp dessa och följa upp. Nedanstående mål är de som kvarstår från 2024 men inte uppfylldes detta år.

Mål	Resultat
JBS-Datadelning ska samla in data från flera aktörer för att göra det möjligt att analysera samstämmighet i trafikinformation. - Målet är att 4 aktörer kontinuerligt ska skicka in data om sin trafikannonsering i plattformen.	Ej uppfyllt <i>Information om ersättningstrafik för tågoperatören Vy skickas kontinuerligt från Nobina.</i>
Vi ska verka för att få en aktiv delning av information inom branschen så att plattformen innehåller data från flera aktörer.	Uppfyllt

- Målet är att 6 aktörer skickar in data kontinuerligt till plattformen som är tillgänglig för analys.	<i>Den information som järnvägsföretagen skickar in gällande tågsammansättning bearbetas och finns tillgänglig för behöriga i analysplattformen.</i>
- Utbildningsinsatser ska genomföras för att öka användning av analysplattformen	Uppfyllt <i>Utbildning har genomförts för flertalet kundgrupper.</i>

Genomförande

EKONOMI

Trafikverket har haft budget för samordningsfunktionen på 1 miljoner kr. Utfall för detta uppdrag blev 892 tkr.

Förutom budget för samordningsfunktionen bidrar respektive aktör med sina deltagares tid och eventuellt övriga kostnader. Kostnader för den tekniska plattformen för datadelning har under 2025 helt bekostats av Trafikverket.

MÖTEN

Användarmöten och IT-råd har genomförts enligt plan. Användarmötena har haft ganska bra närvaro och med konstruktivt arbete. Gruppen hade dock enbart en fysisk träff under 2025 och upplevde denna som mycket givande. Planen är därför att ha fler fysiska möten under 2026.

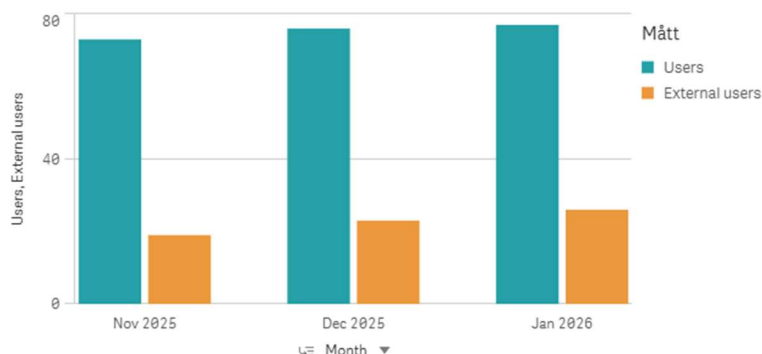
I IT-rådet har det varit ganska dålig närvaro men aktuella frågor har ändå kunnat hanteras via mail eller annan kommunikation.

INFORMATIONSHANTERING

Den rutin kring informationshantering som togs fram under 2024 har prövats gällande tågsammansättning under 2025. Arbetet var mer komplicerat och tog något längre tid än förväntat men har ändå gett ett lyckat resultat. Idag kan informationen delas mellan aktörerna enligt de villkor kring sekretess som överenskommits. Möjlighet finns även att ge särskilda personer som behörighet att ta del av all information så länge de inte omfattas av konkurrenssekretessen.

ANALYSARBETE

Analysplattformen har under året utvecklats för att bättre stötta verksamheterna inom JBS. Plattformen används frekvent både av användare inom Trafikverket och av andra parter inom JBS med ca 75 månatliga användare varav ca 25 utanför Trafikverket. Totalt finns 450 registrerade användare varav ca 150 externa.

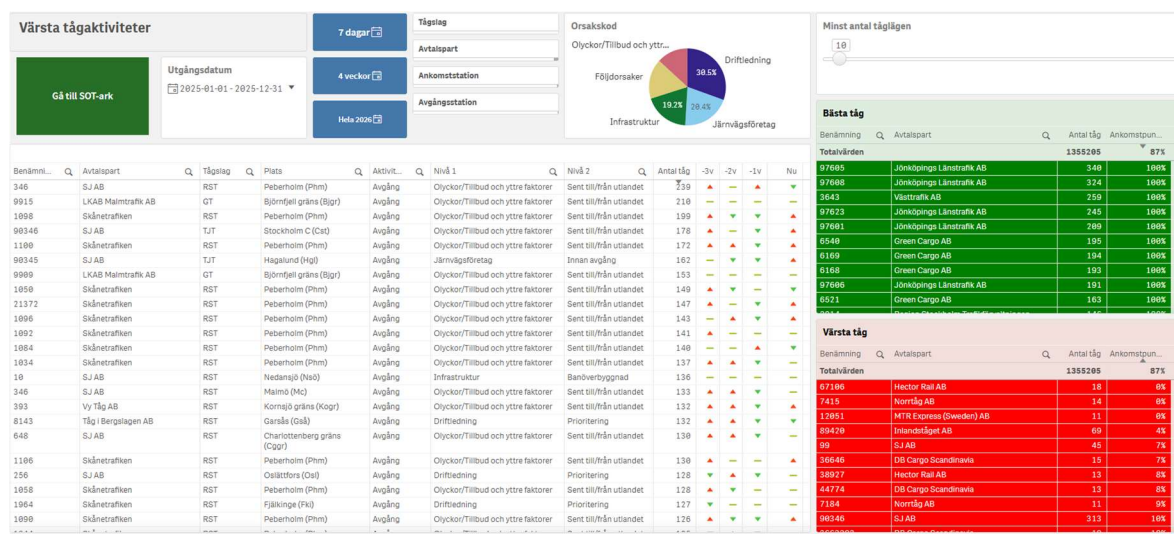
Figur 1 Antal användare i JBS-Analys per månad

Exempel på analysmöjligheter som utvecklats är:

Punktlighet

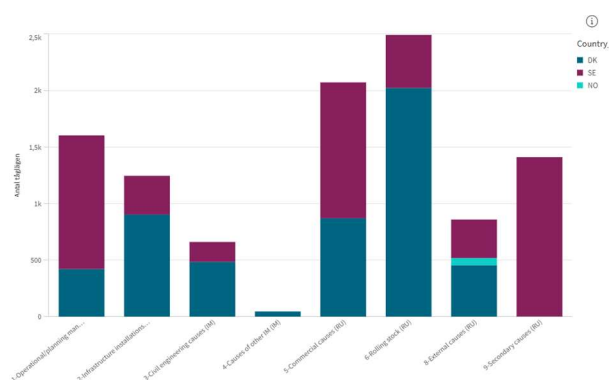
En app för att presentera platspunktlighet har tagits fram tillsammans med Green Cargo. Denna används för att kontinuerligt följa upp hur punktligheten förändrats för olika tåg på utvalda bangårdar. För att möjliggöra detta har även K-rapporter inkluderats i analysplattformen.

En presentation av de mest påverkande orsakerna per plats samt vilka tåg som har bäst och värst punktlighet har också tagits fram. I den kan man se hur trender förändras och om vissa tåg eller platser konstant försenas av samma orsak.

Figur 2 Presentation av de värsta tågaktiviteterna under 2025

Ett inledande arbete har även gjorts för att presentera punktlighetsdata för internationell trafik. Denna hämtar data från Danmark och Norge för att kunna analysera gränsöverskridande trafik.

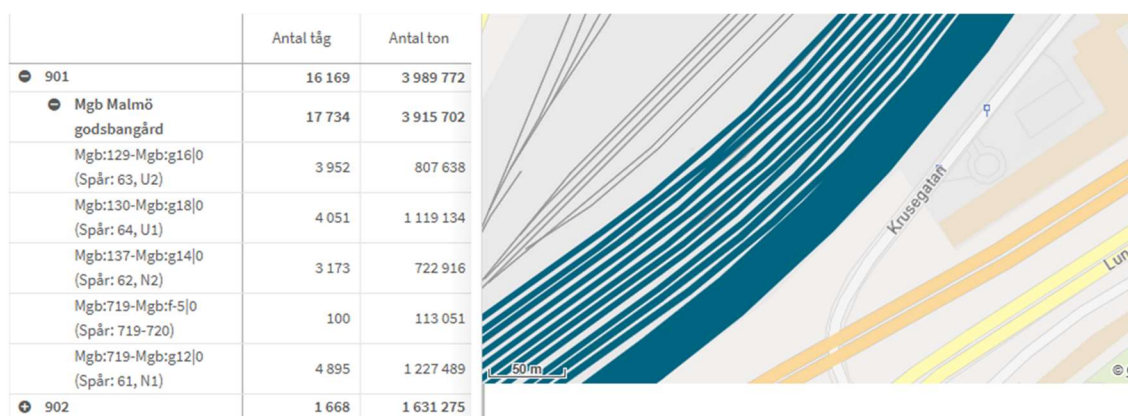

Figur 3 Förseningsorsaker för internationell trafik

Underhåll

Ett stort arbete har även gjorts för att beräkna tågflöde i spårnätet. Överenskommelsen att dela information om tågsammansättning har varit en förutsättning för detta och gör att det nu är möjligt för bland annat underhållsentreprenörer att se hur många ton, axlar och tåg som rör sig på respektive spår i anläggningen. Detta används för att analysera slitage men även för att veta hur lång en hastighetsnedsättning behöver vara efter utfört arbete i banunderbyggnad. Informationen används även i beräkning av växelpassager där det även där är möjligt att se hur tonnage mm påverkar slitaget.

Figur 4 Antal tåg och ton per spår på Malmö godsbangård under 30 dagar

Arbete har även inletts för att presentera genomförda underhållsåtgärder och åtgärdstider. För detta arbete sammansätts en särskild analysgrupp där underhållsentreprenörer, produktutvecklare med flera är inblandade.

ERSÄTTNINGSTRAFIK

Det koncept för att samla information om ersättningstrafik har under 2025 fortsatt tillsammans med UBTR. Det har genomförts en kartläggning av olika aktörer och dialog med dessa för att informera om möjligheterna.

Förutom Nobina som skickar in data för några järnvägsföretag har även SJ under året påbörjat utveckling av informationsdelningen vilket ska införas under 2026. Även Skånetrafiken avser att utveckla sitt system för att kunna skicka information om ersättningstrafik.

Parallellt med detta utvecklar Trafikverket sin presentation trafikinformation på webben och kommer att lansera detta i början av 2026.

GPS PÅ TÅG

I slutet av 2025 fick initiativet i uppdrag att ta fram en strategi för att införa GPS på alla tåg. För att genomföra detta pågår ett arbete för att beskriva nyttan med GPS, förenkla hur det ska göras och formalisera tjänsten.

Trafikverket förbättrar sin nuvarande tjänst för att samla in och sprida GPS-positioner men har även upphandlat ett ramavtal för en enhet som järnvägsföretag och fordonsägare kan nyttja för att få en snabb och smidig installation.

Dialog förs även med SOS-alarm som under 2026 planerar att integrera mot Trafikverkets positionstjänst för att kunna distribuera ett tågs position till räddningstjänst i händelse av olycka eller liknande.

Planen är att under 2026 få ett brett införande så att så många fordon som möjligt nyttjar tjänsten.

ÖVRIGT

Initiativet har deltagit aktivt på mässan Train&Rail där besökare kunde få information om initiativet och dess arbete.

Bilaga 1, Deltagare i JBS-Datadelning

Nedanstående deltagare ingick i respektive forum under 2025.

SAMORDNINGSANSVARIG

Karl Åkerlund, Trafikverket

JBS-STYRELSE

Aktör	Namn	Roll
Byggföretagen	Catharina Elmsäter Svärd	VD
Green Cargo	Henrik Dahlin	VD samt vice ordförande Tåg företagen
Jernhusen	Biljana Pehrsson	VD
MTR Nordic	Caroline Åstrand	VD
SJ	Monica Lingegård	VD samt ordförande Tåg företagen
Svensk Kollektivtrafik	Johan Wadman	VD
Swedtrain och Alstom	Maria Signal Martebo	VD
Trafikförvaltningen Stockholm, Västtrafik och Skånetrafiken	Maria Nyman	Trafikdirektör Skånetrafiken
Trafikverket	Roberto Maiorana	GD Trafikverket
Trafikverket	Anna Ericsson	Verksamhetsområdeschef Trafik
Tåg företagen	Pierre Sandberg	Förbundsdirektör
Vossloh	Bertrand Gryspeert	VD
JBS	Kristoffer Tamsons	Ordförande
JBS	Sofia Lundberg	Sekretariat

IT-RÅD

Aktör	Namn
Green Cargo	Ingo Paas
SJ	Ronald Bolijn
Jernhusen	Markus Lund
MTR	Joel Askelöf
Svensk kollektivtrafik	Tomas Ahlberg
Region Stockholm	Mattias Rylander
Trafikverket	Fredrik Berntsson
Skånetrafiken	Mats Ohlsson
Tåg företagen	Lina Lagerroth
Västtrafik	Håkan Graf
Vy	Napoleon Lind

ANVÄNDARGRUPP

Aktör	Namn
SJ Götalandståg/Västtrafik	Daniel Larsson
Trafikverket	Soli Liu-Viking
Green Cargo	Peter Hysing
Svensk kollektivtrafik	Tomas Ahlberg
Skånetrafiken (Öresundståg)	Joel Hansson
Hector Rail	Raymond Bergmark
MTR	Anders Hållberg
Vossloh	Niklas Nilsson
Västtrafik	Anne Lind
Tåg företagen	Lina Lagerroth
Trafikförvaltningen Stockholm	Mikael Kuldkepp
TTT/Trafikverket	Staffan Sporre
UBTR/Trafikverket	Tobias Wallertz/Gabriella Blombäck
Vy	Mathilda Klaesson
SJ	Emil Klasson-Svensson
Alstom	Magnus Forsén
Byggföretagen	Lars Schyllander